

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Läroverket i Hudiksvalls kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 16 maj 2024

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Hudiksvalls kommun avseende brister rörande förandet av betygskatalog. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har under vårterminen 2024 genomfört en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betygskatalog och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Läroverket i Hudiksvalls kommun har ingått i den tematiska tillsynen.

Skolinspektionen har den 16 maj 2024 beslutat att förelägga Hudiksvalls kommun rörande beslut om betyg och utformning av betygskatalog.

Hudiksvalls kommun har den 7 augusti samt den 29 augusti 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder samt kompletterande uppgifter med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ljusdals kommun har vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpits.

Motivering av beslutet

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisat eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från vårterminen 2024 avseende dessa elever. Betygskatalogen är utformad på samma sätt som vid tillsynen under vårterminen 2024. Av aktuell betygskatalog framgår det att undervisande lärare signerat samtliga betyg för respektive elevgrupp med en egenhändig signatur längst ned på respektive sida. I de fall läraren saknat lärarlegitimation har även en legitimerad lärare signerat betygskatalogen på samma sätt.

En lärare i modersmål har varit bortrest under perioden när betygen under vårterminen 2024 skulle beslutas. Betygskatalogen har i detta fall signerats vid ett senare tillfälle. Vidare har ett av betygen för en elev i årskurs 8 beslutats först 26 augusti 2024 och inte i slutet av vårterminen.

Huvudmannen uppger att de har för avsikt att arbeta utifrån författningarnas krav om att de lärare som har beslutat om betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Detta genom att införa en elektronisk betygskatalog där varje enskilt betyg signeras av läraren.

Vidare framgår det av huvudmannens redovisning att uppdateringar gjorts av rutinerna för när beslut om betyg ändras eller rättas. En blankett med uppgift om det gamla och nya betyget samt om det avser en rättelse eller en ändring fylls i och signeras och dateras av ansvarig lärare och rektor. Blanketten bifogas sedan som en bilaga till betygskatalogen.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap 17 och 18 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är

legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) ska betygs katalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygs katalogen ska föras löpande. Betygs katalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det utifrån redovisning är visat att Läroverket vidtagit de åtgärder som förelagts i punkterna 1 och 3 i Skolinspektionens beslut av den 16 maj 2024. Skolinspektionen bedömer därmed att Läroverket uppfyller författningarnas krav avseende att betyg ska sättas av de lärare som ansvarat för undervisningen och att betygen, i de fall läraren saknar lärarlegitimation beslutas tillsammans med en legitimerad lärare. Vidare bedömer Skolinspektionen att Läroverket följer de föreskrifter som finns kring vid ändring eller rättning av ett betyg.

Skolinspektionen bedömer dock att det i redovisningen framkommit att Läroverket inte följt föreläggandet som angetts i punkten 2.

Skolinspektionen bedömer därför att det är en kvarstående brist att inte varje betyg är signerat. Då varje enskilt betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering. Skolinspektionen finner inget skäl

att ifrågasätta uppgifterna om att Läroverket planerar att övergå till elektronisk signering och därmed avhjälpa bristen. Bristen har dock ännu inte åtgärdats varför Skolinspektionen behöver ta ställning till val av ingripande enligt nedan.

Avslutningsvis har det av betygskatalogen framkommit att ett av betygen i ämnet modersmål beslutats först 26 augusti 2024. Huvudmannen har anförts att läraren varit bortrest och därmed inte kunnat signera katalogen i juni 2024. Skolinspektionen saknar anledning att ifrågasätta uppgifterna som lämnats av huvudmannen. Skolinspektionen bedömer dock att detta är för sent och att betyget inte kan anses vara beslutat i slutet av terminen. Det huvudmannen anförts ändrar inte denna bedömning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3).

Hudiksvalls kommuns verksamhet vid Läroverket uppfyller inte författningarnas krav vad gäller signering av betygskatalogen och att fatta beslut om betyg inom föreskriven tid.

Av utredningen framgår emellertid av betygskatalogen vem som beslutat om respektive betyg även om inte vart och ett av betygen är signerade och daterade. Mot denna bakgrund samt att huvudmannen arbetar för att lösa bristen genom ett införande av digital signering av betyg bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Vad gäller den andra bristen visar utredningen att orsaken till att ett av betyget satts för sent berott på en isolerad händelse och inte ett systematiskt problem hos huvudmannen. Skolinspektionen anser inte heller att bristen lett till negativa konsekvenser för någon enskild. Bristen ska därför betraktas som ringa med följderna att Skolinspektionen avstår från att ingripa.

Beslutet har fattats av utredare Fredrik Asplén

Föredragande i ärendet har varit utredare Robert Sondell